

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára		Hirdetmény		A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzendeők;	
házhöz hordással vagy postán küldve:		a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krét igittartatik be.		— a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.	
Egy évre	6 frt. — kr.	Lapunk számára hirdetéseket felvesznek Budapestben: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.		Kéziratok nem küldetnek vissza.	
Fél évre	3 frt. — kr.	Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlička Vince.			
Negyed évre	1 frt. 50 kr.				
Bérmertetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.					

Előfizetési felhívás

„Székesfejérvár”

hetenkint kétszer — szombaton és szerdán — megjelenő társadalmi hetilap

1877-ik évi VII-ik évfolyamára.

A lap ára helyben házhöz hordva vagy vidékre postai küldéssel:

Egész évre (jan.—decz. végeig) 8 frt.
Félévre (jan.—jun. végeig) 4 frt.
Évnyegyedre (jan.—mart. végeig) 2 frt.

A lap tetemesen nagyobb alakban, csinos kiállítással jelenik meg s mind kiállítását, mind tartalmát tekintve a csekély áremelés bőven jutalmazva leend.

Lapunk előfizetőit kérjük, miszerint az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. — Egyszersmind kérjük lapunk eddigi pártolóit s barátait, hogy azt saját körükben terjesztési sziveskedjenek.

Előfizetési pénzek Klökner Péter lapkiadóhoz czimzendeők, ezek beküldésére ajánljuk a posta-utalványokat, melyek bérmertesen csak 5 krba kerülnek.

Karácson ünnepén.

Néma kegyelet s tisztelettel üljük meg a kereszténység e drága ünnepét, melyhez már évezred óta annyi benső érzet és vonzódás köt. De nem elég csupán, ha külsőleg megüljük, nem elég, ha a ma-

gasztos szavakat ajkunk hirdeti, hanem szükséges, hogy a közélet terén is azon tettek vezéreljenek, melyeket a kereszténység alkotója hirdetett.

„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat” e szavakat mondá ki ő. E szép szavak legyenek vezéreink nekünk is az életben s tetteinkben, s a bűn és gonoszoknak még csiráját is oltuk ki.

Társadalmi életünk mily más képet öltene, ha e szavak valóstíttatnának meg, ha ezek képeznék cselekvéseink rugóit, s nem gyűlölet, utálatlalt viseltetnének sokan embertársaik iránt, hanem szeretettel.

A humanismus szép ünnepe is e nap, mert a humanismus tanainak legszentebb alkotója, ekkor született. Az ő emlékére s tiszteletére tehát, a humanismus szép eszméit hirdessük s terjeszszük mindenfelé a nagy Mester nevében.

Humanisticus intézeteink a mai napot különösen megünnepelik és megemlékeznek az eszme alkotójáról. Ünnepelje meg igazi kegyelettel városunk lakossága is. Örövendve jelezhetjük, hogy ma egy éve épen e napon nyitattott meg városunkban az árvaház, a humanus intézetek legszebbike. Városunkra nézve ez mindig és mindenkor a legfényesebb események sorába tartozik és tiszteletet kelt más városok részéről a miénk nemes buzgalma és törekvése iránt.

Adná az ég, ha minden évben a mult évilhez hasonló kegyeletes tényekkel ünnepelhetnők meg e napot s nemcsak szóval, de tettel is hirdetnők a megváltó szent tanait.

A humanismus alkotója születésének szent ünnepével zárjuk be a már-már lehanyatló évet, óhajtjuk és kívánjuk, hogy a jövő évben ez eszmék még

jobban terjedjenek s a mi hiány van még e téren, az mielőbb helyrehozzassék.

Óhajtjuk, hogy humanus intézeteinek száma szaporodjék, hogy működésük minél nagyobb terjedelmet érjen el.

A kegyelet e szép ünnepén, azt véljük, nem szólhattunk illőbb dolgokról, mint a humanismus tanairól, ez képezheti e napon leginkább figyelmünk és gondolkodásunk tárgyát. Midőn boldog ünnepet kívánunk, ajánljuk e sorainkat a közönség figyelmébe.

Ismeretterjesztő.

— A koszoruk feltalálása. —

A régi írók egész szenvedélylyel vitáztak a felett, hogy ki volt a koszoru első feltalálója s míg a pogány írók a koszorukat a mythologia első alakjaitól származtatták, a keresztények siettek Ádám ősiünknek biztosítani e dicsőséget, ki szerintük zöldelő galylyal övezé körül az ur által hozzávezetett Éva halántékait. A görög nép korán kifejtett társas élete kölcsönzö a koszoruknak első jelentőségüket s a korona (koszoru) elnevezés a görögöktől származik. A görögöknél alig volt nevezetesebb ténykedés, melyet vidám lakoma meg nem előzött vagy nem követett volna. Ily alkalomkor a vendégek halántékait koszoru díszíté, mely a legrégebb időkben fűzfagalyból készült, s nem csupán díszítésül szolgált, hanem hűsíté a bortól tüzelő halántéket is, ezért a görögök e koszorukat illatos folyadékokkal meglocsolták, hogy így egyetlen érzéket se hagyjanak élvezet nélkül. Utóbb borostyánból készültek e koszoruk. A lakomák alkalmával még a serlegek is koszorukkal voltak díszítve. E szokás egész a keresztény századokig fentartá magát, de Tertullian és

a szenvedélyt Im így festik négy történetírói összehangzólag a nagy Messiást.

Ha nem ilyen lett volna, bizonyosan csodálatra méltó a lángész, a ki ily tökéletes eszményképet tudott teremteni, és azon véletlen, mely oly egyenlő alakban tünteté föl a négy evangelistánál, kik valószínűleg e miatt össze nem beszélhettek. De ha Jézus ilyen volt, a miről kételkedni nem lehet, minő természetü lehetett ezen rendkívüli lény, a ki egy nagy emberhez sem hasonlított, a kiknek alakjait a történelem előnkbe állítá, s kinek szepölten minden szenvedés nélküli élete az emberiség gyengeségei közül egyet sem tüntet föl.

Jézus az ő tanításának, rövid ideje alatt a tiszta imádás, szeretet, s igazságosság mulhatlan magvait elhinté, vagyis ő ezen minden szívben született, érzelmeket feleleveníté, és szentesíté. És ő volt az első ki akkor az emberi nemnek megállapítá az általános világ vallásnak eszméit — testvériségnek, egy közös atyának tekintélye alatt.

Egy atya, egy család, egy tisztelet, egy szeretet. Ezen eszmék e században igen feltűnők voltak, s ezeket mindenütt alkalmazza, és kiterjeszti, apostolainak meghagyja, egyszerű tudomány nélküli embereknek, hogy azt minden népek között terjeszszék, azoknak kinyilatkoztatván, hogy mindenütt gyümölcsözni fog beszédük, ők mennek, beszélnek, és a világ kereszténynyé lesz.

E közben Jézus a régi törvények papjainak vakbuzgóságától üldözötve hohérai, és a kinzások között, mintha tanítványai körében lenne, a békéttérésnek, szilárdaság, szelidség, és a fenségnek több mint emberi mintáját mutatá.

Atyám, így imádkozék üldözöiért, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek. Ezen utolsó

TÁRCZA.

Soha semmit se higj a lánynak...

Soha semmit se higj a lánynak,
Hazugság mind, a mit mivel....
Csak ámitja a férfi szívet,
Szavával és érzelmével!

Hogy hálójába békerítsen:
Enyelg, mosolyg mondhatlanul...
S ha ezel meg nem hódít, akkor
Uj eselfogásokat tanul.

Szomorkodik, nagy bú emésztí
És arcán bánatölleg ül,
Álnokságának egy paránya
Ki nem búvik fölleg megül!

Te látad őt s megszánva nézed,
Majd részvéttel simulsz felé
S azon veszed magadat észre,
Hogy szerelmes levél belé....

És ő?... szegény bohó szerelmes!
Ő czélját érte már velod:
Fogadja szived hódolatját,
Nagyot nevet és... elfeled....

Dengi János.

Karácson napján.

Az egész keresztény világ ünnepet ül. Alkotójának, a legnagyobbnak s az isteni mesternek emlékére tiszteli és szenteli meg e napot év ezredeken át.

Ezredévek viharai romba döntének óriás birodalmakat; hatalmas népek veszték ki, melyeknek nevét s nyelvét sem tudjuk, bár egykor vérbetűkkel

írták létüket fel a történet könyvébe; hatalmas uralkodók porhüvelyei szerze-széljél szórva vitetnek el a szél által, emléköket már csak itt ott tartja fenn valami borzasztó vagy néha némi kegyeletes tény: de ama egyszerű Isten ember nevét, tetteit, ki a „szeretet” legszentebb tanait tanítá, ki biborban nem, hanem jászolban született; ki birodalmakat nem döntött meg, véres harcokat nem vívott, ezek és ezek vére nem jelelé utját, sőt inkább az ő vére jelelé a Golgothát, ennek emlékét annyi vihar és küzdelmek utján is, mély tisztelet, szeretet és imádással üli az egész keresztény világ.

Most épen ezernyolczszázhetvenhat éve annak, hogy az emberiség várt Messiása megszületett, nem biborban, hanem jászolban, egyszerű csendben jött közibénk, mint minden nagy szellem, ki hatalmas tanokkal gazdagítá az emberiség szellemi világát.

E nappal kezdődik az emberiség történetének és a haladásnak legfényesebb kiindulási pontja.

A Messiás megjött ekkor, hogy hirdesse később világra szóló fenséges tanait s az emberiségnek hirdesse a legszebb s legigazabb eszméket, minőkről eddig csak homályos sejtelmök is alig volt, de melyeket nemcsak hirdetett, hanem az életben gyakorolt és értők vértanui halállal meghalt a Golgothán.

Ő az emberi ész csendes fenségével magasabb küldetésből áthatottan tanított, kinek e földön más hivatása nem volt, mint az igazság, jámborságot, békét és a halandók közötti szeretetet helyreállítani.

Méltóságjeljes és mérsékelt tetteiben, tiszta egyszerű, magasztos beszédeiben, lelke nyugodt, mély mint maga az égi lény. Legfőképp szelid; és szerető szent buzgósága a gonoszság ellenében, s a súlyosabb bűnök, melynek látása őt sérté, csak pillanatra ingerlék benne

alexandriai Kelemen annyira ellene voltak, hogy azt Arkadius és Honorius császár, mint bálványserűt tiltotta. Utóbb sok mindenféle alkalmi koszorú divatoztak. Egész napjainkig hihető jelentőséggel bírtak a hajadoni koszorúk (coronae virginiales). Ezzel némileg rokon volt a szerelmi koszorú (coronae amatoria). Ez rózsából készült, mely Vénusnak, a szerelem isten-jének szentelt virág volt. Ezeket természetesen rendben, menyegzői koszorúk (coronae nuptialis) követik. A halotti koszorú nem volt a régiéknél mindenütt általános. A görögöknél a legrégebb időkből vannak emlékek, melyek e koszorúk szokásosságát bizonyítják. Az első keresztények, kik általában minden pogány szokástól irtóztak, nem használták e koszorúkat, később azonban a kegyelet jelvényei gyanánt szolgáltak náluk is. A pogány isteni tisztelet különféle nemeinél is elmaradhatlanok voltak a koszorúk (coronae sacrae pietatis). — Bachusnak borostyánból, Junonak zöldelű szőlővesszőből, a szaturnaliák alkalmával fügefalevelekből, Herkulesnek babérlevelekből, Junonak pálmából fonták a koszorúkat. A vallásos ténykedésnek egy külön neme volt a szatiroknak évnegyedekénti megkoszorúzása. A házi isteneket (lares) violakoszorúval illette. A tisztelet koszorúja (coronae honoris) olajból készült. Nem ritkán azonban ez aranyból is készült; így tudjuk, hogy a thirusiak Nagy Sándornak, midőn ez Dariuszt legyőzte, 10,500 talentum értékű arany koszorút adtak. Ennek ellentétéül a gyalázat koszorúja a csolány, sőt újabb papirból készült. Ez utóbbit viselte fején a máglyára vitt Husz János, melyre három borzasztó ördögi alak volt festve ezen aláírással: „ez a főszakadár.“ A különféle koszorúk használata mindezen napig tart!

Gazdászat.

— Nincsen rosz föld. —

Az emberiség gyenge oldala s mintegy a természetiség kifolyása — mint nevezni szokták — ha minden kedv és akarat után nem történik: a panaszkodás, s ez annyira természetünkhez simul, hogy kivéve a gyermek- s ifju-kort, mintegy társalgásunk kiegészítő részét képezi.

Panaszkodunk: idő, földünk, mostoha sors s ki tudná megmondani még mi ellen, — de azért panaszkodunk indító okát, a dolog bibéjét, a csirázó magvat, ha mindenben is, csak édes önmagunkban soha sem keressük. Hja de nem is csoda, hisz ki vetemednék ama vakmerő gondolatra, hogy az indító ok tanyáján saját tömjénezett énjét gondolná. Pedig rendszeren ott a róka a hol nem keressük.

Minden állítás, bebizonyítható érvek nélkül, ha sonló az árvához, kinek pártfogói, jó emberei nincsenek. S minthogy azt állítom, hogy „nincsen rosz föld“, iparkodom kellő indokkal érvelni.

Általában e kérdést merem koczátatni: „mit nevezünk földnek?“ Szerintem a rosz praedicatummal ellátott kategóriába azon földeket sorozzuk, melyek részint alkatuk, részint egyéb körülményről fogva a

próbának is meg kellett történni, mely az erények legnohezebb példáját mutatja.

Ezután semmi tennivalója nem maradt, minden beteljesedett, mint mondá s az igazság-erénynek leg-szebb vértanui halálát szenvedte, hogy föltámadva szellemi alakja az emberiségnek istenségét bebizonyítsa.

Ilyen volt ő a kereszténység alapítója, ki méltán megérdemli, hogy tisztelete emlékére a mai szent napot, kegyelet és áhitattal megüljük.

Legyen vezérünk mindig tetteinkben, mert tökéletesebb eszményképét nem állíthatunk magunknak példányképül, mint őt, ki mindig jót tevén, nemcsak hirdeté az Isten iránti és felebaráti szeretet tanát, hanem egész életén át gyakorlái is, s bár legjobb volt, mégis vértanuságot szenvedett azért, a mit jót tett s hirdetett az emberiség javára.

A legszentebb eszmékért küzdött s azokért elvértett, de az eszme, azon igaz eszme, mit kimondott, az nem halt meg, hanem örökké maradt az emberiség üdvé és javára, mert:

„... az elárult eszme újra felkél
A harmadik nap fényes hajnalán,
S hirdetni fogja égi gloriával,
A Messiások átvért oldalát
Mutatva, — hogy bakóik lánzsáele
Caupán a port, — a testet járja át!
A sir alól, a mély börtön fenékről
Kitor a szárnyas, büszke gondolat
S mégis kivívja fényes győzedelmét
A messze föld fölött s az ég alatt!
Mert Messiás minden nagy eszme,
A melynek mindig kész a Golgotha —
De bár reá legmélyebb sir borul:
Egy sem marad föltámadatlanul!
Hallelujah! az eszme sorsa ez!“

(Iskarióthól.)

Sz—i.

sikeres növény-tenyésztésre — vagy egyáltalában a gazdászat bármely ága közbenjöttével, haszonvételre alkalmatlanok.

S most határozottan azt mondom, hogy ily föld hazánkban igen kevés, vagy éppen nem létezik, s így azoknak neheztelését a harag fokára emelem kik már a czim megpillantásakor megütköztek.

De nézzük tovább!

A bölcs alkotó intézésénél fogva, a föld egészben van hivatva a növényi lét eszközésére, s ha ez áll, úgy bizonyára meg kell a földben mindazon anyagoknak is lennie, melyeket az említett létek igényelnek, annyival inkább, mert ezektől a természet által az önkényes mozgathatóság megtagadtott, egy és ugyanazon helyen, gyökeiknél fogva kötvé vannak.

S hogy eme alkatrészek a földben kisebb-nagyobb mérvben vannak, — ez a vegytani elemzések folytán oly elvitázhatatlan tény, melynek valóságát kétségbe vonni lehetetlen.

A gazda utalva van a növények sikeres termelésére, de az életfilozofia, minden évi termésnél főnhangon hirdeti a kivonás resultátumát, s ha kivonás (termés) által a növényi tápanyagok egymérvülleg fogyanak, nem-e ez utalta kötelesség, azt hasonló mérvben pótolni? Hisz ki ne tudná a közéletből, hogy folytonos kiadás bevétel nélkül ama utra visz, melyet bukásnak nevezünk. Ha a kimerülés arányos visszapótlás által egyenlített ki, földünk sem meg nem véntül sem termőképessége nem gyengül, tehát roszsá nem lesz.

Továbbá azt sem lehet még rosz földnek nevezni, a mely egy vagy más növény termelésére alkalmatlan; mert említém vala, hogy a földben a növényi tápanyagok kisebb-nagyobb, tehát nem egyenlő mérvben vannak jelen, a hol például buza sikeres termést nem hoz, ott tán éppen pl. a rozs bőven teremne, s e bő hozama a buzatermés képtelenségét egyszulyzná.

Azért nyájás gazda-olvasóm, előttem legyen mindenkor e főelv: Ismerd meg földed alkatrészt s ezek sajátosságait; ismerd meg az egyes növények természeti tulajdonainak, a föld-alkatrészek sajátosságaival kellő összeegyeztetését, mert ez képes egyedül várt termést, bő hozamot biztosítani. Tehát sohasem saját akaratom, hanem a föld alkatrészi minőség határozzon a természetű növény megválasztásánál.

Azonban bármily mértékben legyen is a növényi tápanyag a földben képviselve, mindenkor fölkell marad a földnek kellő megmunkálása, ezáltal készülni a föld a magának befogadására, ez teszi a növényi tápanyagokat alkalmassá a szervezet fölvetelére, s mégis vannak az Istennek oly csodabogarak, kik az imig-amugy művelt földtől is a legjobb termés-hozamot várják. — Minden egyéb körülmény sokkal gyengébb, mintsem hogy az emberi ész, szakismeret, szilárd akarat s kitartó szorgalom uttörő bajnokként keresztül nem hatolhatna.

A gazdászatnak oly számos ága van, hogy meg nem tűri a földnek haszonvételenségét, mert hol a szoros értelmű földmivélés akadályról akadályokra akad, könnyen meghonol ott a szőlészet, (például meredek oldalakon); hol a szőlészet nem díszlik, azon hely alkalmas a befásításra s előtérbe lép az erdészet és így tovább. Legújában számos, eddig haszontalannak tartott földterület, czélszerű lekötés s befásítás következtében használhatóvá vált.

Azért is csak azt állítom, hogy: „Nincsen rosz föld, hanem van rosz gazda.“

Hasznos tudnivalók.

A sáskákról és kiirtásukra alkalmas eljárásról.

(Vége.)

Ha már azonban igen elszaporodtak, akkor a felsorolt elenségek nem elégségesek a kiirtásra, az embernek magának kell ez esetben közreműködni. A kiirtásra, elpusztításra nézve a következőket ajánljuk:

1. A peték összeszedését. Ezen eljárás sikeresen csak a nagyobb fajok ellen alkalmazható, mert csak ezeknél képeznek a peték oly nagy csomót, hogy azokat felismerni és összegyűjteni lehetséges minden hosszabb keresés és különös szakismeret nélkül. Azon helyeket, hova a petéket lerakják, némi gyakorlat után könnyű feltalálni, az ily helyeken ugyanis rendszeren nagyobb számú döglött nőstény-sáskákat találhatni. A peték keresésénél nem szükséges mélyre felkutatni a talajt, mert a peték legfeljebb 4 cent. mélységben rakvák le. Azon helyekre, hol a nyár folyamán és ősszel sok petét szedtünk össze, jövő év tavaszán különös figyelemmel kell lenni, mert valamennyi petét összeszedni lehetetlen, azért tavasszal a visszamaradt petékből kikelt, kezdetben csapatokban együtt ülő, fiatal lárvákat kell pusztítani.

2. A sáskák elégetését. A hol már a sáskák pusztítanak, ott legtöbb sikerrel alkalmazhatni ezen s a következő eljárást: Az elégetést oly módon eszközöljük, hogy azon irányban, mely felé a sáskák huzódnak, egy szabad területre, ha ilyen nem rendelkezünk, akkor lekaszálunk egy szükséges nagyságú területet, melyre szalmát, nádat vagy más könnyen égő anyagokat hordunk, ezután a sáskákat reá terelvén, felgyújtjuk.

3. Fogó árkok ásását. Oly vidéken, hol a tüzelőanyag sokba kerül, munkaerő pedig elég van, ezen eljárás ép oly sikerrel alkalmazható, mint az

előbbeni. Itt szintén azon irányban, mely felé a sáskák huzódnak, a még meg nem lepett területen 50—60 centimeter mély s ily széles árkot húzunk, a kihányt földet a tulsó oldalra az árkok partjára felhalmozzuk, ezután a sáskákat az árkokba hajtjuk, és itt agyon taposuk, s egy réteg földdel behintjük. Jó az árkok fenekén egyes mélyebb fogógödröket alkalmazni, melyekbe az árkok fenekén mászkáló sáskák belebuknak, összegomolyodnak, s így könnyebben lehet őket összetaposni.

A sáskák hajtásánál a következőkre kell figyelemmel lenni. A hajtók lombos faágakkal ellátva a sáskasereg mögé állnak és az ágakkal feljlesztgetik az állatokat, anélkül azonban, hogy agyonverdesnek őket, mert különben ezek olyannyira összezavarodnak, hogy nem haladnak a kívánt irányban, hanem vagy nyugton maradnak, vagy visszafelé ugrálnak. Ezen hátráltató körülmény elkerülése czéljából a hajtóknak még arra kell figyelni, hogy a nagy sáskatömeget mindig bizonyos távolságban álljanak, ne pedig közöttük járjanak, és ha a sereg egy vagy más okból megakad, nem akar haladni, a hajtóknak bizonyos távra vissza kell huzódnok s csak 1/2—1 óra elteltével szabad a hajtást folytatni. A hajtásnak to vábba lassan kell történni, mert különben a sáskák elfáradnak és nem haladnak előre. A legalkalmasabb idő a hajtásra a kora reggel, a míg a harmat fel nem szállt, a vándorsáskákat, midőn szárnyasok, már csakis ez időben lehet hajtani, a kisebb fajokat azonban, szintugy a vándor sáska lárváit egész napon át lehet terelni. A hajtást ugyanazon területen többször kell ismételni mindaddig, míg elegendő sok sáskát lehet ily módon összehajtani és elpusztítani.

Ezen három pontban foglalhatjuk össze azon intézkedéseket, melyeket a sáskák ellen sikerrel alkalmazhatni. Azonban ezek felsorolásával korántsem említettük fel mindazon intézkedéseket, szereket melyek a sáskák ellen ajánlottak. A meg nem említett segédszerek azonban vagy babonáságra, vagy e tárgy nem ismerésére vagy üzérkedésre vezethetők vissza. A sáskák elé harangozást még csak megbocsájthatni a tudatlan népnek, habár ezzel is többet árt magának, mint a sáskáknak, de mit szóljunk ahhoz, ha komoly férfiak gazdasági szaklapokban a sáskák ellen carbolsavat, hamut, korai és késői vetést ajánlanak. Feltéve, hogy a carbolsav megöli a sáskát, mily roppant mennyiség volna erre szükséges, mennyi munkaerőbe kerülne, annyi vizet és carbolsavat a megtelepített területre felhordani. E szer csak akkor használható, ha az egész területet carbolsavval elárusztanók, ennél talán azonban mégis csak olcsóbb az égetés vagy árokásás.

Egy pár szó „Conechita“ urhoz!

Őszintén megvallva nem volt szándékom háromhasábos szellemnélküli zagyalékára visszatérni, de egy félreértés kikerülése azt kötelességemmé teszi.

Bizony furcsa és csakis „Conechita“ ur ítéseti teltségének megfelelő észjárás szükségeltetik ahhoz, hogy valaki „Thalia“ anonyim aláírásból oly matematikai pontossággal következtesse, hogy ez alatt szí-nész rejlik és ebben a hiszemben egy bizonyos, egész határozottan körülírt, csakhogy meg nem nevezett szí-nésznek neki ront, reá, ismert vad modorához képest piszkot, sárt dobál.

Hogy mily eljárás az, midőn valaki anonyimitásunk daczára a személyeskedés terére lép át akkor, midőn saját nevét is az anonyimitás leple fűdi, ezt a t. közönség megítélésére bízom.

Tudja meg tehát mindentudó „Conechita“ ur, hogy a kérdéses cikknak írója nem színész, hanem egy valaki „közönségünk köréből“, kit annak tisztes-séges köpenye méltán megillet, — ezzel azt hiszem három hasábu, a tárgy érdemébe bele sem bocsátkozó, csak személyeskedéseket tartalmazó felelete tárgynél-külívé vált.

Irmodorának irányát eléggé jellemzi feleletében oly sokszor előforduló kri-kri. Sokat gondolkoztam, mi jelentősége legyen ennek. Végre rájöttem. Jelképe akar ez lenni az azelőtt nálunk is divatba jött lármázó eszköznek, melynek egyedüli czélja az vala, hogy annak birtokosa üres lármával a közönséget minél inkább bosszantsa.

Thalia.

Hirek.

— A karácsoni ünnepek holnapi nap beállnak; boldog ünnepeket kívánunk e kegyeletes ünnep alkalmával lapunk t. közönségének.

— Felolvasás. A Vörösmarty-körben e hó 22-én felolvasás tartott. Felolvasott Dr. Scheiber, a közép-afrikai népek szokásairól és Jónás János, a buddha vallásról. Mindkét felolvasást érdeklő hallgatta a közönség.

— Jótékony-ság. Dr. Dulánszky Nándor megyés püspök ur ő méltósága a kath legény-egyletnek üdvös czéljainak előmozdítására karácsoni ajándéku 50 frtot adományozott. Az egyleti tagok ő méltóságának, mint kegyes fővédnöküknek meleg részvétét és nemes jószívűségét a legnagyobb hálával fogadják és nagylelkű adományáért hódoló tisztelet mellett leg-forróbb köszönetüket nyilvánítták. Az egyleti tagok nevében R. M. titkár.

— **Színházi műsorozat.** Vasárnap, decz. 24-én: „Peleskei notárius,” bohózat 4 felv., kezdete 5¹/₂ órakor. Hétfő, decz. 25-én: „Tékozló,” tündérv. 3 felv., táncz. Kedd, decz. 26-án: „Huszáresiny,” népszínmű 3 felv. Szerda, decz. 27-én: „Hamlet,” tr. 5 felvon., először, új fordítás. Csütörtök, decz. 28-kán: „Alvajáró,” opera 3 felvon., először. Péntek, decz. 29-kén: Szünet. Szombat, decz. 30-án: „Dalbokréta,” népsz. 1 felv. és „Dowuis lovag,” op., bérl. szünet, először. Bérczy jutalomjátéka Vasárnap, decz. 31-én: „Uj peleskeiek,” bohózat 5 felv., először.

— **Felhívást intézett** a polgármester ur városunk közönségéhez, melyben értesíti, hogy a szokásos újévi köszöntések megváltására czimén a városi aggok intézete tőkájének gyarapítására szánt kegyadományok folyó hó 28-ig Mendlik Zsigmond közgyám urhoz adandók be.

— **A f. hó 28-án tartandó városi közgyűlésen** lesz megállapítva a jövő évi virilisták névsora. Ugyanekkor ejtetik meg a választás a megüritült alszámvevői állomásra, melyre nézve a korteskedések javában folynak. Az eredményre nézve, biztosak lehetünk, hogy olyan egyént fogunk megválasztani ismét, kinek legtöbb rokona van a bizottságban.

— **Jutalomjáték.** Nagy Julcsa kedvelt népszínmű énekesnőnk jutalomjátéka e hó 21-én volt. A közönség szép számmal megjelent az alkalommal s nemcsak tapsokkal tette ki kedvenczét, de három szép szöru és csokorral is. Azonkívül első megjelenésekor a karzatról „Emléklap kitünő népszínmű énekesnőnk Nagy Julcsa jutalomjátékára” czimű papir iveszkék özone hult alá, melyen kitünő szerepei voltak feljegyezve. Három darab adatott ez alkalommal. Az első „A leánykérő,” kevés értékű 1 felvonásos népszínmű. A második „Cox és Box,” vigj. melyben Kendy és Tóth Soma igen jól mulattatták a közönséget; végre a harmadik „Fortunio dala” ismert operette volt. Ebben szépen énekelt Kocsis Irma és jól játszott Szilágyi. Az első darabban kedves népdalaival hatott Nagy Julcsa az utolsóban pedig ügyes játékaival. Helvey Irénnek Fortunióban kár volt oly fontos szerepet adni, még kezdő levén, nem csoda, ha kiválóbb szerepekben könnyen zavarba jön. Különböző előadás alkalmával a rendezés meglehetősen figyelmen kívül maradt, mely méltán megrovandó.

— **Phönix.** A boldog emlékü „Bolond Miska” új évtől fogva ismét megindul Tóth Kálmán szerkesztése mellett.

— **A székesfejérvári izr. krajczár-egylet** első fűzérkéje január 6-án tartatik meg a kereskedelmi csarnok helyiségében; a jó hírnevű fűzérkéket, melyek eddig igen sikerültek ajánljuk a közönség figyelmébe, már a jótékony cél tekintetéből is.

— **Abdul-Kerim diszkardja.** A kard, melyet a magyar ifjuság a török hadsereg generalisimussának ajándékozand, a főváros első kardkésztőjének műhelyéből fog kikérülni. Ez valódi damascen penge lesz, tokja vörös bársonyból készül s gazdagon lesz aranyozva. A kard markolata a 60-as bizottság jelvényét a Duna folyam felett két egymást szorított kéz és a kardot átadó küldöttség tagjainak relief — arcképét viselendi. Az egész 700 forintba kerül.

— **„Puff neki!”** Mokány Bercezi válogatott gombaságai jelentek meg csinos kiállításban; a „Borszem Jankó” ezen eredeti alakja viselt dolgait adja elő; egy nagy részük már az említett lapban megjelentek. Kapható helyben Klökner P. könyvkereskedésében.

— **A fejmegyei és városi régiségár** egy kiválóan jól föntartott megkövesült mamuth-fog átengede átal gyarapodott, melyet Zalay Alajos főmérnök ur közvetítése folytán Hermann Ferencz ur adott a régiségártnak; ezen ritka szépségű mamuth-fog az Eresi kavicsbányában találtatott.

— **Városunkban** egy ügyvédnek s a bíróság tagjaiból álló kört szándékoznak szervezni, melynek egyik főczélja leendő jogtudományi művek és lapok beszerzése és járattása, ugy a jogtudományok eszmecsere útján fejlesztése. Rideg társas életünkben ez is szép mozzanat lenne a bírói s ügyvédikar tagjainak egymáshoz közelebb hozatalára.

— **Nincs nélkülözhetetlen tisztviselő.** A pénzügyminiszter tudvalevőleg nem régiben felhívta alantoss hivatalait, hogy 1877. január 31-ig terjeszszék fel kimutatásaikat mindazon tisztviselőkről, kik mozgósítás estében nélkülözhetetlenek lennének. E napokban azonban egy pótrendelet bocsátott ki, melyben kimondatott, hogy rangkülömbökre való tekintet nélkül minden hivatalnok nélkülözhető, s mozgósítás esetére valamennyi védköteles tisztviselőnek be kell vonulnia.

— **Szilás-Balháson** a török sebesültek javára szini előadás tartatik műkedvelők által. Az előadás e hó 25-én lesz. Óhajtható volna, ha e szép példát nálunk is követnék.

— **Vereb községben** a jegyzőválasztás e hó 18-án tartatott meg. Jegyzőnek, mint értesültünk Kovács László eddigi helyettes jegyző lett megválasztva.

— **Hamis ötvenforintos bankjegyek** vannak forgalomba, melyek Ujvidék mellett levő Maczvánszky-féle pusztán felfedezett és nem privilegizált hamis bankgyárból kerültek ki.

— **Raubítsek elment,** de megjött helyette Tettei Nándor, akarjuk mondani csak annak kiadásában

„Csaba Tragediája.” Soha hőbortosabb és az örüléshez hasonló irányban irt előfizetési felhívást nem olvastunk, mint ezé. Az első néhány sort idézzük: „A ki valódi ünnepet óhajt magának szerezni, a ki igazi költeményt akar valahára olvasni: szinte jól fog esni, ha e könyvet kezébe veszi. Mai nap bölcsészettnek tartott mesterseges vásári fogások, bohóc-sipkás rimék, bombastok, régi- és újidivatu frazisek mind nem találhatók ez ünnepléses műben; mert ha az olvasó téli csöndes esteiken halvány lámpája mellett e könyvhöz nyúl: egy csodás világtűneménye tűnik fel előtte, mintegy varázsérintésre, telve legnagyobb keleti dús fantáziával, a legfényesebb lángtól beragyogott képekkel, a legvonzóbb égi- és kedves tündérlenetekkel: melyek mellett az 1001 éj ragyogó színezete elhalványol.” Továbbá így szól: „Mert e mű a teremtő képzelem varázserejével a Pokoltól a Mennyországig: a földet, a Tündérek boldog hazáját, a Rémek titkos birodalmát mind bevilágítja.” Ennyi elég izleletetül e hobortból. Bámuljuk, hogy egy neves fővárosi kereskedő ily hőbortos előfizetési ívhez nevét odaadja.

— **A sárbogárdi ifjuság** valláskülönbőség nélkül egyetlet alapított az „Olvasó kör”-ből „Önképző-kör” czim alatt. E kör még csak két hónapja áll fenn s máris szép haladást tett ezéjra felé. Legközelebb színelőadást terveznek a török sebesültek javára és általában buzgógnak mozognak minden tívűs és nemes irányban. A kör elnöke Fénykövy Jakab tanító, főjegyzője Petrich János. Az egyletben mint választmányi tagok nők is — Güns Katalin, Krausz Róza és Löwy Róza — szerepelnek.

— **Egyike az irodalmi botránylapoknak** bevezette pályafutását. A „Holdvilág” megszünt s állítólag Veszprémben akar más név alatt megindulni. Közönségünk nemes izlésének adna kifejezést, ha a hasonló botránylapok enyészését megvételével elősegítené, mert az ilyenek léte szégyen városunk közönsége izlésére.

— **Színházunkban** kedden, „Angolosan” és „Choufleuri ur otthon lesz” darabok adattak, mindkettő előadása sikerült, de különösen az elsőben Mándoky igen jól játszott. Szerdán: „Három eszű kacska,” adatott sikerrel. Vezérinéz ez alkalommal igen jól énekelt s most nem rekedt el mint máskor gyakran. Játéka is igen kedves volt.

— **Örömmre szolgál** a polgári erények mai napjainkban ritkán tapasztalható kitüntetéséről értesíthetni lapját, írja valvidéki levelezőnk. Vaalon lakik 22 év óta Fröhlich Nándor orvos, ki mint orvos, sze mélyének szerénysége daczára a lehető legjobb hírből áll, áldásosan működik szegények, gazdagnál egyaránt, tekintet nélkül arra, hogy mivel és egyáltalán fogják-e jutalmazni nehéz fáradozásait, sőt sok, de igen sok esetben a szegényeknél maga is áldozatokat hoz, hogy a betegek gyógyulását a gyógyszereken kívül, a különben meg nem szereshető tápanyagok nyújtása által elősegítse. Ezen a szó legszorosabb értelmében emberseges orvos, általa teljesen megérdemelt kitüntetésben részesült folyó hó 20-ikán a martonvásári orvosi kör közséje részéről, kik nagy küldöttséget menesztének hozzá, őt felszólítani, hogy az ő köitük általi megválasztást közséje orvossá elfogadja és lakását Martonvásárra tegye át. — Mit fog közszeretben álló és köztisztelőtünk méltán kiérdemelt orvosunk tenni nem tudom, de remélem, hogy áldásos működését továbbra is ugy és azon körben fogja folytatni, a vaáli és martonvásári, de még több orvosi körben is, mint eddig tévé, mihez mi neki teljes jó egészséggel és hosszú életet kívánunk az egész Valvidék javára és az ő általunk óhajtott boldog jövőjének biztosítására.

— **Szomoruan tapasztaljuk** városunkban, hogy nincsenek jól rendezett cselédszerző intézetek s rendőr ségünk ép ezen ügyre fordít csekélyebb gondot. A város szerte levő szerzőasszonyok, rendesen kerítők, és nem tartoznak felelősséggel senki iránt, ennek következménye, hogy a legrosszabb betegségben levőket egyes jó családokhoz dajkáknak vagy szolgálatba beszorzik s velők a legveszedelmesebb betegségeket. Ajánljuk ezt a rendőrség figyelmébe, hogy ez ügy szabályoztassék nálunk is.

— **A megye területén** alakított orvosi állomások január 1-ig betöltetni fognak e végett már a pályázatok nagy része közzététellett; mint halljuk, különösen a székhelyhez közelfekvő állomásokra elég pályázó van.

— **Többször felszólaltunk** már a gabna-piczon a Deutsch ház előtt levő korlátok végett, hogy rendőrségünk ez ügyben tegyen valamit, azonban eddig hiába volt minden, sőt újabb a korlátok megerősítve felálltattak s a közönség kénytelen a legnagyobb sárban járni azért, hogy néhány háziurnak tetszik elkorlátolni a város tulajdonát képező utat. Ujra felhívjuk erre a rendőrség figyelmét; a közönség jogos felszólalását vegye végre figyelembe s legalább a házak mellett a korlátok elvételével egy öl kövezett járda készítése iránt intézkedjék. Ez a közönségnek jogos igénye és óhaja.

— **Karácsoni ünnepély** rendeztetik a helybeli kath. legény-egylet tagjai által az egylet helyiségében deczember 25-én délután 6 órakor és előadatik: „A jó gyermek.” Vigjáték 1 felv. Előadják: Kiss István, Belányi Ernő, Brukner Alajos, Lőrincz Pál, Kili János, Weisenfeld János, Mikk Alajos, Podhorny József és Horváth József. Ezt kövzi: „A pásztorok a jászolnál.” És ebben közreműködnek: Belányi Ernő, Lőrincz Pál, Mikk Alajos, Berky Gyula, Marossy János és angyal: Kusovits Gabriella. A karácsonfára ajándékok köszönettel fogadtatnak és nyilván nyugtáztatnak.

— **Az ezüst árfolyama** Londonban 55.14 volt. Ez a legmagasabb árfolyam 1874-ik július óta, s az aranyhoz 1, 16: 19 arányban áll. Az emelkedett agio daczára Bécsből folyton sok osztrák ezüstpénzt szállítanak Londonba.

— **Uj hetilap.** Vahot Imre veterán író, az egykori „Napkelet” szerkesztője új évtől kezdve „Budapest” czimmel társadalmi, egyetemes új hetilapot fog szerkeszteni. Vállalatának programja mindent felölel: lesznek benne közgazgatási, gazdasági irányzú cikkek, a műipar, kereskedés, irodalom, művészet, a közoktatás és társas élet köréből fejtegetések, s mindezekhez még emlékiratok a szerkesztőtől, melyekből — a felhívás szavai szerint majd minden jelesb, érdemesebb magyar honfi és honleány méltányos jellemezését lehet majd kiolvasni. A lap ára 6 fit. lesz s Kunosy Vilmosnál fog megjelenni.

— **Beküldetett.** Tek. szerkesztő ur! Mután a „Székesfehérvár és Vidéke” szini szemlése — Conechita — becses lapjának utolsóélti számában Thalia név alatt megjelent cikkre oly módon válaszolt, mintha a kérdéses cikk írója én volnék, sziveskedjék kijelenteni, hogy az én nem vagyok! Én tisztelem a kritikát, legyen az jó vagy rossz; a mi hivatásunk játsznai, a bíráló dolga bírálni; ha bírálatában jót látok elfogadom, ha nem, tülteszem magam rajta, de válaszolni rá nem szokásom, s bár mennyire is megisztel Conechita, kit nincs szerencsém ismerni, a gyanúsítással, kénytelen vagyok Thaliának, kit szintén nem ismerem — engedni e téren viszontválaszra, s így a személyemnek szánt sértegetésekre csak az a megjegyzésem, hogy a rúgás nem sérthet. — Kitünő tisztelem mellett maradok lekötözöttje. Székesfehérvárott decz. 21-én 1876. — Szilágyi Béla, a székesfehérvári színház művezetője.

— **Nagy Julcsa kisasszonynak** jutalomjátéka alkalmával emléklapok hullottak alá a karzatról, melyen a színésznőnek egyes szerepei vannak megnevezve. Feltűnt előttünk, hogy e lapon Angyal Liszka feltünőbb betűkkel nyomatott, mint a többi, pedig tudva van, hogy épen ezen szerepe a leggyöngébb volt, mert Angyal Liszka sokkal drámaib alak, hogy sem a jutalmazott babérkoszoruján egy levéllel szerepelhetne. Nem tudjuk, hogy a t. művésznő t. tisztelője felsőbb helyről jött inspiratio folytán vagy kiszámított gúnyból követte-e el ezen tévedést, mely a megbabérkoszorozott művésznőre nézve egyáltalán nem hízegő.

— **A palota-kulvárosi olvasó-körben** karácsony más napjára rendezett felolvasás, közbejött akadályok miatt elhalasztatik az év utolsó napjára.

H i r d e t é s e k.

Ujévi ajándéknak.

!!Ma érkezett!!

500 vég legjobb minőségű szövet
ára 55 kr. helyett csak 16 kr.

Kapható:

SCHILLER L.-nél

Székesfehérvárott.

Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Főraktár városi ház-tér Bierbauer-féle házban.

Főraktár palotai kapu Dr. Elter-féle házban a „Martyasszony”-hoz szemközti.

OLCSÓSÁG^{OK}

karácsoni és ujévi ajándékoknak:

Ruhaneműek:

- 1 db szőrszövet ruha (10 r.) . . . — frt. 80 kr.
- 1 db jó mosatu Creton ruha (10 r.) 1 frt. 50 kr.
- 1 db jó mosatu battist ruha (10 r.) 1 frt. 50 kr.
- 1 db szép Cheviot ruha (10 r.) . . . 1 frt. 80 kr.
- 1 db fekete lüster ruha (10 r.) . . . 2 frt. 50 kr.
- 1 db finom színes lüster ruha (10 r.) 2 frt. 50 kr.
- 1 db színes flanell ruha (10 r.) . . . 2 frt. 50 kr.
- 1 db vörös filzszoknya 1 frt. 20 kr.

Selyemszövetek:

- 1 rőf színes foulard selyem . . . — frt. 60 kr.
- 1 rőf finom színes sima selyem . . . 1 frt. 50 kr.
- 1 rőf ³/₄ széles finom fekete selyem 1 frt. 70 kr.

Selyem és téli kendők:

- 1 db rőfös téli kendő — frt. 10 kr.
- 1 db ¹⁰/₄ nagyságu téli kendő . . . — frt. 80 kr.
- 1 db ¹⁰/₄ nagys. fin. posztókendő . . 2 frt. 80 kr.
- 1 db színes ¹/₂ selyemkendő . . . — frt. 25 kr.
- 1 db színes virágos selyemkendő . . — frt. 65 kr.
- 1 db finom fekete selyemkendő . . 1 frt. — kr.

SZÖNYEGEK:

- 1 rőf jó futószőnyeg — frt. 15 kr.
- 1 rőf dupla csinvat szőnyeg . . . — frt. 25 kr.
- 1 db ágyelejbe való szőnyeg . . . — frt. 75 kr.
- 1 db ¹²/₄ nagyságu filzszőnyeg . . . 4 frt. 50 kr.
- 1 db ¹²/₄ nagyságu francia virá-
gos Chenillia szőnyeg . . . 10 frt. 50 kr.
- 1 db finom selyempakrócz 5 frt. — kr.

- 1 db kész kötény — frt. 15 kr.
 - 6 db fehér szép zsebkendő összesen — frt. 50 kr.
- Több ezer darab schawl, broge- és zsebkendő 3 és 5 kr. darabja.

Kapható:

LUSTIG MANÓNÁL,

Székesfejérvárott, a takarékpénztár épületében.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Vasuti menetrend.

Budára reggel 4 ó. 15 p. délben 12 ó. 5 p. este 6 ó. 36 p. **Budáról** reggel 7 ó. 10 p. d. e. 11 ó. este 9 ó. 35 p.
Kanizsára reggel 9 ó. 29 p. d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 6 p.
Kanizsáról reggel 6 ó. 25 p. d. u. 2 ó. 6 p. éjjel 11 ó. 30 p.
Ujszónybe reggel 10 ó. 18 p. éjjel 12 ó. 23 p. **Ujszónyból** d. u. 2 ó. 33 p. éjjel 11 ó. 37 p.
Veszprémbe reggel 9 ó. 9 p. éjjel 11 ó. 42 p. **Veszprémből** d. u. 4 ó. 21 p.

Gabona-ár december 23-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	12	40	12	—	11	60
Kétszeres	10	—	9	80	9	50
Rozs	9	—	8	80	8	60
Árpa	6	80	6	50	6	30
Zab	7	80	7	60	7	40
Kukoricza	5	10	5	—	4	90

Borsepröt

minden mennyiségben, folyékony sajtolt és száraz állapotban **Rósa L. E.**
 vegyszeti termények gyára Budapesten,
 vesz, mire a t. cz. bortermelő és borkereskedő urak figyelmeztetnek.

Ein Bankinstitut

ersten Ranges in Deutschland,
 welches eine Filiale in Wien für die österreichische-ungarische Monarchie eröffnet hat,
 sucht für den Verkauf von allen gesetzlich gestatteten

Prämien-Anlehensloosen

gegen monatliche Theilzahlungen tüchtige und solvente Agenten.

Offerte mit Angabe von Referenzen sind zu adressiren an **Wilhelm Marx**, Wien, Zelinka-Gasse 12.

Pilseni módra készült kőbányai sör

Alulírott vendéglős tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, miszerint vendéglős-üzlethelyiségében (helváros gőzfürdőház) a legjobb minőségű pilseni módra készült kőbányai sört tart, és a körül megírt árak szerint kiszolgáltatja; — továbbá ajánlja magát havi-étekezések kiszolgáltatására a lehető legmérsékeltőbb árakon. Világosságuk és vacsorák mindenkor gyorsan és pontosan kiszolgáltatnak.

A n. é. közönség pártfogását kérve vagyok tisztelettel

kész szolgáljuk
Nagy Sándor,
 vendéglős.

Egy liter 20 kr.

1 pohár sör 6 kr.

1 kanocsó sör 10 kr.

A nyéki vaspálya állomástól félóránnyira,

egy ház hozzávaló páskum-földdel s egy a házban lévő vegyeskereskedés-s dohánnyal — szabadkézbe eladó — avagy haszonbérbe adandó.

Bővebb tudósítást nyerhetni

Welisch Zsigmond urnál,

Breier-ház, fazekas-utca, Székesfejérvárott.

KARÁCSONYI ÉS UJ-ÉVI ajándékokul

legalkalmasabbaknak ajánlja

REITMANN DÁVID

ujonnan megnyitott

illatszer-kereskedését

Székesfejérvárott, nádor-utca Töltényi-ház.

Leggazdagabb raktárát direkt Párisból érkezett illatszeráruiból, ugymint Casette és pipere tárgyakból a legizlősebb kiállításban, ugyszinte mindennemű valódi angol, francia és német gyártmányu illatszeráruiból, a mi csak e szakba tartozik, mint fésűk, fej-, ruha- és fogkefék stb. a legjutányosb árakon kaphatók.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban teljesítenek.